

NÁZEV MATERIÁLU	Připomínky Svazu průmyslu a dopravy České republiky k aktualizaci Státní energetické koncepce
Č. J.	17/2024
DATUM ZPRACOVÁNÍ	27. 2. 2024
KONTAKTNÍ OSOBA	Zuzana Sádlová
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	zsadlova@spcr.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) navrhuje níže obecné i konkrétní připomínky k materiálu Státní energetická koncepce.

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

1. Obecný komentář k dokumentu

1. Konstatujeme, že SEK nedostatečně zohledňuje dekarbonizaci dopravy (elektromobilita), přechod na vytápění elektřinou (TČ) a související dopady zvýšení spotřeby elektřiny a požadavky na kapacitu sítí související s vyšší soudobostí a zatížením.
2. SEK sice částečně počítá s budoucím navýšením spotřeby elektřiny mj. v důsledku elektrifikace průmyslových procesů a dalších sektorů. Bylo by však vhodné vytvořit různé scénáře vývoje spotřeby, které jsou do značné míry závislé na použitých dekarbonizačních technologiích. Dostupnost čisté elektřiny je pak obráceně důležitým faktorem pro rozhodování průmyslu o dalších krocích a způsobech dekarbonizace. Např. pokud by jen sektory ocelářství a chemického průmyslu přešly plně na vodíkovou výrobu, pak by spotřeba elektřiny stoupla oproti současnosti několikanásobně (třeba 7-10krát). S touto variantou je třeba v koncepcích počítat a volit patřičné postupy z pohledu zajištění dostatku elektrické energie.
3. SEK také obsahuje řadu statistik a indikátorů pocházejících z dat a materiálů ČEPS, nicméně neobsahuje žádná data od PDS. Minimálně informace o připojených zdrojích, volných kapacitách a plánovaných kapacitách spojených s nutností úprav a investic do sítě.
4. Chybí jakékoliv cíle v oblasti vyhodnocování dat, digitalizace a transparency.
5. SEK nezohledňuje EU DSO Entity a síťové kodexy závazné pro PDS.
6. Kvantitativní část SEK je z drtivé většiny založena na výsledcích modelu SEEPIA. Ze strany SP ČR bohužel nemůžeme výsledky modelu považovat za natolik spolehlivé, aby mohly sloužit jako podklad pro rozhodování o budoucím směřování energetiky v ČR. Model považujeme za dobrý krok kupředu, ale není ve stavu, aby byl pro tyto účely využitelný a je ho třeba dále rozpracovávat. Svaz dlouhodobě upozorňoval na některé nedostatky modelu – např. chybějící modelování nákladů na soustavy, makroekonomické dopady, předpoklady pro OZE atd. Je třeba provést znovu modelování při realistických předpokladech. Konkrétně chybí náklady na elektrizační a plynárenskou infrastrukturu, infrastrukturu na vodík, CC(U)S.

7. Jsou netransparentně stanoveny a nevysvětlené předpoklady vstupující do modelování v oblasti OZE. Celková FVE kapacita je a priori zastropována na hodnotě 10,1 GW, v případě větru na úrovni 1,5 GW. Důvod není vysvětlen. Přitom technický i ekonomický potenciál je značně vyšší. Jaderná kapacita je z velké části (3 nové velké bloky, 1 SMR) stanovená a priori.
8. Modelování není konsistentní s některými energeticko-klimatickými závazky ČR. Dokument v předpokladech (Příloha č. 2, kap. 4, str. 58) sice zmiňuje závazky plynoucí z evropského balíčku Fit for 55, výsledný scénář WAM3 však některé z nich nezohledňuje (konkrétně např. roční tempo růstu podílu OZE na vytápění a chlazení, ...).
9. Definice vrcholových strategických cílů jsou příliš obecné, chybí popis vzájemného trade-off mezi nimi i predikce jejich výsledného plnění. V energetice často dochází k dilematu domácí výroba vs importy. První možnost posiluje bezpečnost dodávek. Importy zase mohou být levnější s příznivým dopadem na konkurenceschopnost, nicméně je není možné efektivně kontrolovat a předvídat. Otázka je a bude aktuální zejména v sektorech výroby elektřiny a zeleného/nízkoemisního vodíku (popř. jeho derivátů). Dokument však otázku akceptovatelných nákladů na zajištění bezpečnosti dodávek vůbec neřeší.
10. V oblasti konkurenceschopnosti je pak klíčový rozdíl tuzemských cen energie v porovnání s hlavními konkurenty (tedy zejména s Německem). To však dokument také neřeší. Naopak relevance některých využívaných parametrů (*Elektroenergetická náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty* či *Energetická náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty* bez kontextu struktury ekonomiky) je diskutabilní. Tyto parametry jsme komentovali už v rámci komentářů uplatněných na Platformě pro SEK, NKEP a POK a naše připomínka je i nadále platná.
11. Cíl řízeného odklonu od využívání uhlí je žádoucí, ale obtížně realizovatelný, dokument by měl popsat konkrétní kroky pro zajištění zdrojové přiměřenosti, protože odklon od využívání uhlí může být rychlejší, než se dříve očekávalo. Tržní realita indikuje ekonomickou neudržitelnost produkce v uhelných zdrojích v řádu jednotek let.
12. Neexistuje přímá vazba mezi cílovými koridory (kap. 3.1.1) a příslušnými mechanismy/nástroji pro jejich dosažení. SEK sice stanovuje detailní cílové koridory pro primární energetické zdroje a pro hrubou výrobu elektřiny, nicméně už nestanoví korekční mechanismy pro situaci, kdy se reálná situace bude od těchto koridorů odchylovat. Užitečnost takto stanovených koridorů je pak diskutabilní.
13. Mnoho strategických priorit je definováno příliš obecně, je třeba doplnit konkrétní kroky. Dokument obsahuje bezmála 200 strategických priorit, nicméně řada z nich má spíše charakter deklarace bez reálných mechanismů a nástrojů pro jejich dosažení. Např. „*PII.16. Vytvořit podmínky pro přechod výroben elektrické energie ze zemního plynu na nízkouhlíkové a obnovitelné plyny.*“ je bezpochyby aktuální. Nicméně bez konkrétní náplně jejího významu je reálná využitelnost nízká.
14. V rámci SEK by bylo vhodné uvést cíl pobídek, resp. ztraktivnění a motivaci k uzavírání dlouhodobých smluv o nákupu čisté elektřiny (PPAs). Současná praxe v českém průmyslu poukazuje na bariéry vycházející z velkých nejistot spojených s nabízenou cenou na 10-15 let dopředu. Stát by např. mohl zvážit zavedení dorovnávacích mechanismů typu Contracts for Difference apod.

Odůvodnění k připomínce týkající se modelování:

Potřebu modelování při realistických předpokladech jsme připomínkovali i při tvorbě NKEP a POK. Považujeme správné výsledky modelování za zcela zásadní ať již z pohledu plnění závazků z klimatické legislativy, tak z hlediska bezpečnosti a konkurenceschopnosti dodávek elektrické energie pro průmysl a dopravu. Model SEEPIA má celou řadu nedostatků, na které opakovaně upozorňujeme:

- Je zatížen neexistencí dostatečné palety alternativních (např. nízkouhlíkových) paliv a jejich cen. Zároveň je v modelu řada významných prvků, které by mohly být modelovány, zadána napevno.
- Schopnost absorpce obrovského množství instalovaného výkonu ve fotovoltaice a větru se omezuje na tvrzení, že model ukazuje, že s ní nebude problém. Související výsledky modelování ČEPS (Plexos) ale nebyly v detailu publikovány, proto nejsme schopni posoudit, zda-li model funguje a jak se např. vypořádává se sezónními rozdíly ve skladbě zdrojů a energetických toků. Ve této souvislosti upozorňujeme na to, že německá exportní kapacita bude ovlivněna nejen růstem instalované kapacity větrných elektráren, ale také odstavením elektráren uhelných, zvýšením poptávky po elektřině pro vytápění (tepelná čerpadla) a eventuálně nástupem výroby vodíku. Přebytky by mohlo být částečně možné řešit geotermální sezónní akumulací tepla.
- Z pohledu geografického model pracuje s ČR jako s jedním bodem (až na několik izolovaných výjimek). Vůbec nejsou brány do úvahy potřeby distribuce energií/paliv a možnosti přenosu CO₂ do bodu využití/ukládání v případě využití technologie CCUS.
- V mnoha segmentech model velmi zjednodušuje realitu a pracuje se zásadně optimistickými předpoklady. Příkladem může být a celkově spotřeba energií v domácnostech, omezení kapacity OZE, omezené modelování přeshraniční výměny a hodinového průběhu dodávek, chybějící ekonomické předpoklady pro rozšiřování přeshraničních kapacit pro elektřinu i zemní plyn atd., viz i další připomínky.
- Model pracuje s omezeným množstvím scénářů, zcela chybí i malá úvaha nad alternativním řešením problematiky a chybí i senzitivita vůči cenovým, technologickým a klimatickým parametrům.
- Scénáře WEM i WAM v sobě implicitně zahrnují předpoklady proveditelnosti náhrady některých technologií za určitých příznivých tržních předpokladů nebo předpokladů proveditelnosti. Tyto předpoklady jsou často přebírány z jiných strategických dokumentů bez revize jejich platnosti ve stávajícím tržním prostředí nebo nejsou podrobeny testu koherence. Výsledkem jsou zkreslené, případně nadnesené dopady do dekarbonizace a bezpečnosti zajištění energetické bilance státu a sociálních dopadů. Neexistuje ovšem modelace alternativního scénáře, kde nebudou podmínky naplněny. Dokument rovněž uvádí poměrně závažná rizika naplnění popsaného stavu, které jsou ovšem dnes již realitou a dále s nimi nepracuje. Dokument rovněž neuvádí, jaké mimořádné situace byly v modelu Plexos ověřeny. Je nutné podrobit modelování zátěžovým scénářům v podobě neuskutečnění některých významných podmínek – například výstavba plynových zdrojů, dovoz vodíku a výpadky jaderné technologie. S ohledem na aktuální bezpečnostní situaci v Evropě je také vhodné zohlednit bezpečnost provozu při výpadku jednoho nebo dvou největších prvků kritické infrastruktury.
- Požadujeme tedy doplnění o zhodnocení bezpečnostních otázek, zejména prověření modelových výsledků na mimořádné stavy způsobené výpadky zdrojů nebo dodávek surovin. Výsledné hodnoty by měly být prezentovány v ověřitelné podobě.

Tyto připomínky jsou zásadní.

2. V SEK je třeba reflektovat vývoj v oblasti CCUS tak, jak jej reflektuje POK

Odůvodnění:

SEK neřeší dostatečně perspektivu zavedení technologie CCUS v České republice. Zároveň tato technologie vychází z modelování SEEPIA jako zásadní nástroj pro dosahování dekarbonizačních opatření. Pokud by se nenaplnily některé předpoklady o ekonomické a technické dostupnosti této technologie, mělo by to významný dopad na dosažení strategických cílů ČR.

Dne 6. února 2024 vydala Evropská komise sdělení, ve kterém navrhuje ukotvit klimatické cíle pro rok 2040 (COM(2024) 63 final) a také Sdělení k nakládání s procesními emisemi v EU (COM(2024) 62 final). Obě sdělení ve svém důsledku přinášejí větší tlak na zavedení této technologie. V aktuálně konzultovaném dokumentu „Politika ochrany klimatu“ byl tento trend zapracován např. v kapitole o vizi transformace průmyslu (kpt. 5.2.2.): ...“ Tato možnost (plné elektrifikace) ale neplatí pro určité segmenty těžkého průmyslu, zejména výrobu cementu, hnojiv a z určité části oceli, jejichž úplná dekarbonizace se neobejde bez využití **vodíku** a **zachytávání CO₂** (CCUS). Úspěšná dekarbonizace českého průmyslu ve 30. a 40. letech tedy závisí na rozvoji infrastruktury pro tři zásadní technologie.“ Jednou z nich je zachytávání CO₂. „Pro rozvoj této technologie je nutné najít vhodná podzemní úložiště a vybudovat potřebnou infrastrukturu pro transport CO₂ do lokalit s významným potenciálem pro ukládání zachyceného CO₂ a tato snaha by měla být realizována v těsné spolupráci s ostatními státy Evropské unie.“ A dále: „**Chybějící infrastruktura pro dekarbonizaci:** Další zásadní překážkou podstatné transformace průmyslu je nedostatek **infrastruktury pro vodík a CCUS.**“ Tento trend je třeba zrcadlit v SEK.

Tato připomínka je zásadní.

3. Doplnit úkony v oblasti regulace energetických odvětví tak, aby regulace aktivně napomáhala jejich transformaci

Odůvodnění:

V kapitole 4.2.1. si státní správa ukládá úkoly v oblasti regulace energetických odvětví. Uvedené teze odrážejí aktuální situaci. Klimatické cíle ovšem vytváří tlak na snižování emisí skleníkových plynů, a proto doporučujeme doplnit teze následovně: „Nastavit pravidla regulace plynárenství umožňující transformaci plynárenských soustav k přepravě a distribuci nízkouhlíkových a obnovitelných plynů a k plnění cílů v oblasti snižování emisí metanu.“

Tato připomínka je doporučující.

4. Doplnění biometanu

Žádáme doplnit SEK o účinnou strategii rozvoje výroby a spotřeby biometanu.

Odůvodnění:

Považujeme za neakceptovatelné, že v celém dokumentu SEK je biometan zmíněn jen jednou, a to okrajově v souvislosti s využitím biologicky rozložitelným odpadem pro jeho výrobu. ČR tak zcela rezignuje na přijetí jakéhokoliv cíle pro účinnou strategii rozvoje výroby a spotřeby biometanu, který je pro splnění dekarbonizace klíčový. Ve smyslu REPowerEU se počítá se zvýšením produkce biometanu v EU na 35 mld. m³ do roku 2030, přičemž na ČR by měla připadnout 1 mld. m³. Dosažení tohoto cíle však SEK zcela ignoruje.

Tato připomínka je zásadní.

5. Prioritizace zemního plynu jako přechodového paliva

Žádáme doplnit SEK o prioritní roli plynu jakožto přechodového zdroje.

Odůvodnění:

Státní energetická koncepce založena na výsledcích modelu SEEPIA zcela opomíjí národní hodnocení zdrojové přiměřenosti společnosti ČEPS (MAF), které v několika scénářích zobrazuje vývoj českého elektroenergetického sektoru do roku 2040, a rovněž opomíjí i provázanost na další strategické dokumenty v oblasti energetiky, např. Národní klimaticko-energetický plán, Politiku ochrany klimatu, Vodíkovou strategii a Národní akční plán čisté mobility.

V rozporu s MAF a NKEP se SEK dostatečně konkrétně nevypořádala s náhradou výroby elektřiny a tepla z uhlí. Postupný útlum uhelných zdrojů představuje jeden z nezbytných požadavků pro splnění dekarbonizačních cílů. Výroba elektřiny a tepla z uhlí bude zřejmě v období nejbližších let ekonomicky neúnosná, od 2033 se dokonce počítá s ukončením využívání uhlí pro výrobu elektřiny a tepla. SEK sice připouští, že zemní plyn může ve střednědobém horizontu (tj. do roku 2040) sehrát „poměrně významnou roli“ zejména jako alternativa k uhlí, z výše zmíněných dokumentů v oblasti energetiky je více než zjevné, že i po roku 2040 bude hrát zemní plyn nezastupitelnou roli nejenom jako primární zdroj pro výrobu elektřiny a tepla, ale nabude větší důležitosti v rámci zdrojů poskytujících zálohu variabilním zdrojům energie, zejména pak s rozvojem technologií, které umožní snížení emisí. Kromě toho má být jednou z priorit SEK i transformace teplárenství (zejména CZT) a závodních energetik z uhlí na zemní plyn a tzv. dozdrojování ve formě paroplynových bloků k dodržení požadavku spolehlivosti a soběstačnosti energetické soustavy ČR, co ovšem nebude v střednědobém horizontu bez zemního plynu možné.

Připomínka je doplněna konkrétní připomínkou níže.

Tato připomínka je zásadní.

6. V SEK je třeba se soustředit na akumulaci všech forem energie

Odůvodnění:

SEK neřeší uskladnění jiných forem energie, než energie elektrické. Pro naplnění klimatických cílů je však nezbytné akumulovat energii i v jiných formách například jako teplo, vodík, či kapalná e-paliva.

Tato připomínka je zásadní.

7. Ke stanovení podmínek řízeného odklonu od uhlí na území ČR

Státní energetická koncepce dostatečně nezohledňuje aktuální ekonomické faktory provozu uhelných zdrojů a dolů. Stávající tržní ceny ukazují možný konec využívání uhlí v letech 2025 a 2026, kdy je na základě aktuálních forwardových cen jejich provoz ztrátový.

Navrhujeme tedy posunutí nástrojů termínově tak, aby v souladu s vrcholovými strategickými cíli SEK byly připraveny nástroje zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečnosti provozu elektrizační soustavy ČR na konci zimní sezóny 2024/2025. Připomínka je doplněna konkrétní připomínkou.

Odůvodnění:

Ze strany Vlády je příznivé, že chce stanovit podmínky útlumu uhelné energetiky v ČR tak, aby nebyla ohrožena bezpečnost dodávek a byly nastaveny vhodné signály všem tržním aktérům pro zajištění potřebné transformace české energetiky. Aktuální tržní situace si ovšem žádá mnohem rychlejší a jednoznačnější řešení tak, aby nedošlo ke kolapsu uhelného řetězce, jehož další provoz je za aktuálních tržních cen ztrátový, a tím k ohrožení energetické bezpečnosti, jakožto jednoho z vrcholových strategických cílů SEK.

Státní energetická koncepce předpokládá úkoly směřující k „řízenému odchodu od uhlí“. Tento základní scénář s nejvyšší pravděpodobností nebude naplněn a je nutné činit rychlé kroky vedoucí k jeho naplnění. Během roku 2024 a zejména zimní sezóny 2024/2025 budou zpracovatelé a spotřebitelé hnědého uhlí nuceni konat kroky vedoucí k potenciálnímu omezení nebo uzavření provozu s trvalými dopady na další provoz, i kdyby se budoucí situace zlepšila.

Tato připomínka je zásadní.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Ke kapitole 2.1, druhý odstavec.

Žádáme o následující úpravu textu:

„Energetika aktuálně prochází vlivem objektivních podmínek a politických cílů zásadní transformací spočívající v obměně zdrojové základny pro výrobu elektřiny a tepla (náhrada zdrojů za výrobní s nižšími emisemi a vyšší účinností a významná decentralizace), ve změně využití primárních energetických zdrojů, vyšším využití elektřiny v dopravě a **průmyslu** a v dosažení významných úspor energie na straně spotřeby.

Odůvodnění:

Dekarbonizace průmyslových odvětví spočívá v jeho elektrifikaci, což se projevuje a v budoucnu ještě daleko více projeví na zvýšené celkové spotřebě elektřiny, která by měla pocházet z bezemisních zdrojů energie.

Tato připomínka je zásadní.

2. Kapitola 2.1, strana 4

Doplnit text:

„Energetika aktuálně prochází vlivem objektivních podmínek a politických cílů zásadní transformací spočívající v obměně zdrojové základny pro výrobu elektřiny a tepla (náhrada zdrojů za výrobní s nižšími emisemi a vyšší účinností a významná decentralizace), ve změně využití primárních energetických zdrojů, vyšším využití elektřiny v dopravě a v dosažení významných úspor energie na straně spotřeby. **Zásadním tématem je náhrada importu zhruba 80 TWh/rok energie fosilních paliv (produkujících 20 mil. t CO₂) z problematických teritorií elektrickou energií v úrovni zhruba 20 až 40 TWh/rok.** Svou relativně všestrannou uplatnitelností se pak mezi potenciálně významnými nosiči energie umožňující další dekarbonizaci řadí vodík vyrobený z nefosilních zdrojů. **Výroba, skladování a doprava a užití vodíku je však stále problematická, a to především z ekonomického hlediska, což je objektivně dáno jak nízkou energetickou účinností řetězce energetických přeměn (kolem 30 %), tak i geografickou polohou ČR (absence mořských pobřeží, vhodných k instalaci větrných elektráren).** Naproti tomu je možné realizovat přestavbu plynárenské sítě a prostřednictvím dovozu vodíku ze zahraničí zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v českém energetickém mixu. Domácí výroba vodíku potom může využívat přebytky elektrické energie jak z jaderných, tak z obnovitelných zdrojů energie, a přispět tak k regulaci elektrizační soustavy. Takto vyrobený vodík pak může být využit v průmyslu a dopravě případně pro již zmíněné zajištění služeb výkonové rovnováhy nebo akumulace elektřiny. Další možnosti představují také technologie, které jsou v různých fázích výzkumu a vývoje, přičemž ještě nedospěli do stavu, kdy je možné efektivně a rutinně využívat. Výzvou je například zachytávání oxidu uhličitého (CO₂), kde se jako CCS (Carbon Capture and Storage) označuje soubor technologií s cílem zabránit vypouštění nadměrného množství CO₂ do atmosféry s jeho následným ukládáním a jako CCU (Carbon Capture and Utilisation) pak soubor technologií, kdy se zachycený oxid uhličitý dále využívá. Uplatnění technologie CCS/CCU by tak umožnilo dále využívat alespoň v omezeném množství fosilní paliva. Tato technologie pak bude pravděpodobně klíčová v sektorech, kde je bezemisní výroba technicky, a zejména ekonomicky, velmi náročná. V neposlední řadě, rozvoj obnovitelných zdrojů energie a elektromobility provází požadavek na vyšší míru uplatnění akumulace elektrické energie s kapacitou v řádu jednotek až stovek kilowatthodin. Rozvoj akumulace pak s velkou pravděpodobností povede k novým

možnostem energetických služeb a úspor, které rovněž představují jednu z výzev v budovách, průmyslu, dopravě i v samotné energetice. **Typickým příkladem je spontánní a ekonomicky výhodný trend nabíjení zaparkovaných elektrických automobilů z lokálních FV elektráren, které vede k odlehčení distribuční elektrické sítě.**

Odůvodnění:

- dekarbonizace energetiky není jen tématem náhrady fosilních elektráren obnovitelnými zdroji, ale i tématem náhrady importovaných fosilních paliv pro dopravu elektrickou energií,
- jakkoliv je obava z přetěžování distribuční sítě nabíjením elektrických automobilů, tak z důvodů soudobosti jsou kritické FV elektrárny a vhodným řízením nabíjením elektrických automobilů lze naopak distribuční sítě odlehčit. Při uvažování náhrady v ČR registrovaných 6 milionů fosilních osobních automobilů elektrickými bude k (chytré) distribuční soustavě připojováno úložiště s nominální energií kolem 300 GWh, tedy zhruba na úrovni osmdesáti PVE Dlouhé Stráně (3,6 GWh).

Tato připomínka je zásadní.

3. Bod 2.2 Silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby (SWOT):

Doplnit nový bod do části "Hrozby": **"Administrativní požadavky a zužování definice OZE (např. definice RFNBO) omezují objem OZE, který lze v rámci ČR efektivně vyrobit"**.

V části "Slabé" stránky v třetí odrážce upravit text následovně: *"Stárnoucí síťová **elektrizační** infrastruktura nepřipravená na dynamický rozvoj intermitentních zdrojů, ~~případně přepravu alternativních plyných paliv.~~"*.

V části "Silné stránky" naopak doplnit novou odrážku: **"Robustní a průběžně modernizovaná plynárenská infrastruktura"**.

Odůvodnění:

- Legislativní a administrativní pravidla, např. v požadavcích na uznatelnost podmínek pro certifikaci obnovitelného vodíku dle pravidel Směrnice o obnovitelných zdrojích, mohou zásadně ovlivnit a snížit reálnou započitatelnost výroby OZE v podmínkách ČR.
- Stávající plynárenská síť v ČR, která je průběžně udržována a modernizována, představuje spíše silnou stránku energetické infrastruktury ČR, na jejímž potenciálu lze stavět - viz i stávající bod v rámci části "Příležitosti": *Možnost rychlé a efektivní přestavby plynovodů na dopravu vodíku.*
- V souladu s odůvodněním v bodě výše naopak shledáváme stávající plynárenskou infrastrukturu jako silnou stránku, kterou tímto žádáme doplnit do SWOT analýzy.

Tato připomínka je zásadní.

4. K tabulce 2.2 na str. 7

Požadujeme ze slabých stránek vypustit větu: „~~Obecně nižší důraz na spotřební část energetické bilance v kontrastu s vysokým důrazem na řešení její výrobní části potenciálně vedoucí k předimenzování zdrojové základny.~~“

Odůvodnění:

Slabou stránku chápeme jako odkaz na údajné předimenzování zdrojů kvůli nízkému tlaku na účinnost. Energetická účinnost je ale strategickou prioritou č. III – viz kapitola 3.3 Strategické priority a rozvojové strategie v jednotlivých oblastech. Domníváme se, že na energetickou účinnost je v rámci Státní energetické koncepce kladen dostatečně velký důraz a zařazovat mezi slabé stránky nižší důraz na spotřební část energetické bilance nedává smysl.

Tato připomínka je zásadní.

5. K tabulce 2.2 na str. 7

Požadujeme mezi hrozby doplnit následující položku:

„Ukončení těžby hnědého uhlí z ekonomických důvodů dříve než bude v roce 2030 dokončena změna palivové základny teplárenství.“

Odůvodnění:

Z hnědého uhlí bylo v roce 2022 vyrobeno 44 % tepla. S ohledem na výrazný pokles cen elektřiny hrozí, že se již v horizontu několika let přestane jeho těžba vyplácet a dojde k uzavírání těžebních lokalit. V teplárenství je přitom reálné nahradit uhlí až v roce 2030 a dřívější zastavení dodávek by znamenalo fatální problém při zajištění zásobování obyvatelstva i služeb teplem. Dovoz hnědého uhlí nepřípadá v úvahu, protože hnědé uhlí potřebné kvality se v sousedních zemích nevyskytuje a dovoz na větší vzdálenost je zcela neekonomický.

Tato připomínka je zásadní.

6. Ke kapitole 2.2. str.6

i) Nefunkčnost školství – velmi nízká schopnost motivovat mládež ke studiu pro praxi potřebných znalostí v moderní energetice

Odůvodnění:

Kvalifikace a dostatek aktérů je nutnou podmínkou úspěšného rozvoje energetiky.

ii) Upravit text v kategorii **příležitosti**

- Zavádění **elektrické energie** a alternativních paliv v dopravě a průmyslu.

Odůvodnění:

Z důvodu nízké ekonomické efektivity výroby alternativních paliv a z důvodu nízké efektivity jejich užití ve spalovacích motorech (ztráta 2/3 energie přeměnou na teplo) budou mít při dekarbonizaci dopravy alternativní paliva nepatrnou roli, nosným trendem je elektrizace dopravy.

iii) Snižování energetické náročnosti budov a zvyšování energetické účinnosti technologických procesů **v dopravě** a v průmyslu.

Odůvodnění:

Rovněž v dopravě je významný potenciál zvýšené energetické účinnosti její elektrizací a předceděním vhodných přeprav na kolejovou dopravu (vedoucí k úspoře energie až 60 TWh/rok).

Tato připomínka je zásadní.

7. Ke kapitole 2.3.2 Vnější podmínky – Energeticko klimatická politika EU

Požadujeme provést následující úpravy ve větě na str. 12:

„Za relativně zásadní změnu, kterou již SEK ČR nemohla, i s ohledem na časový horizont, ve kterém byla připravena, předvídat, je sdělení Zelená dohoda pro Evropu a zejména z ní vyplývající, relativně podstatné, zvýšení cíle pro snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030, ~~a navazující změny legislativy EU, jejichž podoba však zatím není známa~~ a také schválení závazku dosažení klimatické neutrality na úrovni EU do roku 2050.“

Odůvodnění:

Podoba změn legislativy do roku 2030 již známa je.

Tato připomínka je zásadní.

8. Ke kapitole 2.3.2 Vnější podmínky – Konflikt na Ukrajině a REPower EU

Požadujeme provést následující úpravu ve větě na str. 14:

„V kontextu ČR také existuje, zejména v důsledku historického vývoje, relativně silná energetická závislost na Ruské federaci, a to především v ~~oblastech~~ **oblasti** ropy a zemního plynu.“

Odůvodnění:

V oblasti zemního plynu se již podařilo závislost na Ruské federaci odstranit.

Tato připomínka je zásadní.

9. Ke kapitole 3.1.1 Cílové koridory – tabulka č. 2

Navrhujeme zvýšit podíl zemního plynu ze 7 na 12 % a naopak snížit podíl jaderné energie ze 45 na 40 %.

Odůvodnění:

Pokles podílu zemního plynu při výrobě elektřiny v roce 2030 na pouhých 7 % nedává smysl. Jen v rámci vysokoúčinné KVET je možné v roce 2030 očekávat výrobu elektřiny z plynu 10 až 12 TWh, k tomu je potřeba počítat s výrobou elektřiny z plynu také v elektrárně Počerady a dalších stávajících zdrojích. V popisu hlavních tezí energetické strategie v kapitole 3.2 je uvedeno, že zemní plyn bude hrát tranzitní roli v přechodu na nízkoemisní energetický systém, hodnoty v tabulce č. 2 tomu však vůbec neodpovídají. Naopak v případě jaderných elektráren není možné do roku 2030 očekávat výstavbu žádných nových kapacit, výroba se tedy bude pohybovat na úrovni cca 30 TWh. Podíl 45 % pak odpovídá pouhým 67 TWh celkově vyrobené elektřiny v ČR, což nepokryje domácí spotřebu.

Tato připomínka je zásadní.

10. Ke kapitole 3.1.2 Ukazatele a cílové hodnoty a stavy pro bezpečnost dodávek energie a kapitole 3.3.1 Priorita I: Energetická bezpečnost

Požadujeme v oblasti soběstačnosti v dodávkách elektřiny a zdrojové přiměřenosti elektrizační soustavy stanovit konkrétní měřitelné cíle, které by měly být promítnuty také do cílů PI.11 a PI.12.

Odůvodnění:

Jedná se o klíčové parametry energetické bezpečnosti, které rozhodně nelze odbýt naprosto vágním tvrzením, že cílem je udržet míru soběstačnosti na dostatečné úrovni a spolehlivost dodávky elektřiny pod úrovní normy spolehlivosti stanovené podle platné metodiky, když není jasné, co je dostatečná úroveň ani platná metodika. Tyto cíle by měly být vyjádřeny konkrétní měřitelnou hodnotou tak, aby bylo možné jednoznačně vyhodnotit jejich plnění. Stejně tak by cíle měly být doplněny o výpočet nákladů potřebných na jejich splnění.

Tato připomínka je zásadní.

11. Kap. 3.1 Vrcholové strategické cíle a ukazatele a cílové hodnoty a stavy, str. 15

Požadujeme doplnění prvního odstavce následujícím způsobem:

Bezpečnost dodávek energie:

Zajistit dodávky všech druhů energie v plném rozsahu při běžném provozu a v rozsahu nezbytném pro nouzové fungování ekonomiky a pokrytí základních potřeb obyvatelstva při skokové změně vnějších podmínek způsobených narušením dodávek primárních energetických zdrojů, cenovými výkyvy na trzích, poruchami, živelními pohromami nebo útoky a garantovat rychlé obnovení dodávek energie v případě jejich výpadku, **a to primárně zdroji připojenými do české elektrizační soustavy.**

Odůvodnění:

Zajišťování bezpečnosti dodávek energie by Česká republika měla vědomě a cíleně realizovat prostřednictvím zdrojů, které může přímo kontrolovat technický garant bezpečnosti dodávek, tj. primárně TSO, ve druhém sledu DSO. Provozovatel přenosové soustavy může ovšem přímo ovlivňovat výrobu (či spotřebu) pouze ze

zdrojů připojených do české elektrizační soustavy, proto je navrhované doplnění nezbytným předpokladem pro účinnou regulaci sítě a bezpečný tok dodávek energie.

Tato připomínka je zásadní.

12. K cílovým koridorům 3.1.1

Jednotlivé druhy energií je třeba přesněji specifikovat a správně rozdělit. Asi nevhodnější forma by byla rozdělení na pevná, kapalná, plynná paliva a jádro a paliva dále rozdělit na fosilní, nízkouhlíková a obnovitelná. Návrh například počítá s postupným omezováním spotřeby zemního plynu, neuvádí však výslovně objem alternativních plynů (biometan a vodík), které zemní plyn nahradí a které by se měly stát významnou součástí energetického mixu. Informace o perspektivě využití nízkouhlíkových a obnovitelných plynů je důležitou podmínkou pro realizaci nezbytných investic do plynárenské soustavy.

Také by bylo vhodné doplnit podíly jednotlivých zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie – aby bylo vidět, jak roky 2040 a 2050 navazují na plány v NKEP (navržené hodnoty primárních energetických zdrojů pro rok 2030 samozřejmě nekorespondují např. s cílem pro OZE v NKEP ve výši 30-33 %).

Odůvodnění:

V tuto chvíli není přehledné, jak se typy energií v čase mění, není jasné, co vše je v obnovitelných zdrojích, a navíc v přehledu úplně chybí nízkouhlíková paliva – nepatří ani do fosilních, ani do obnovitelných zdrojů.

Tato připomínka je zásadní.

13. K cílovým koridorům 3.1.1: Termín stanovení definitivního ukončení využití uhlí pro výrobu elektřiny a tepla

Text na str. 17 udává časové rozpětí ukončení výroby elektřiny z uhlí “*v období mezi roky 2030 a 2040*”. Na jiném místě dokumentu, konkrétně na str. 21 se v 3. odst., se uvádí lhůta “do roku 2033” pro úplný útlum využití uhlí pro výrobu elektřiny a tepla. Žádáme o úpravu textu na str. 17 ve smyslu potvrzení roku 2033 jako konkrétního časového údaje.

Odůvodnění:

Rok 2033 jako termín ukončení využití uhlí byl uveden i v návrhu aktualizace Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu, který vláda vzala na vědomí usnesením č. 784 ze dne 18. října 2023. V rámci následného dopracování a konečného schválení materiálu plánovaného do poloviny r. 2024 neočekáváme jakýkoliv návrh či doporučení ze strany Evropské komise ve smyslu pozdějšího odkladu termínu.

Na základě aktuálních tržních dat a souvisejících forwardových cen je navíc evidentní, že ekonomicky nerentabilním se provoz uhelného energetického řetězce stane již v horizontu několika let.

Tato připomínka je zásadní.

14. Ke Kapitole 3.1.1, druhý odstavec.

Žádáme o následující úpravu textu:

„V tomto ohledu se předpokládá pokles podílu zemního plynu zejména v důsledku jeho náhrady jinými nízkoemisními palivy. **Vlivem dekarbonizace průmyslu a s ní spojenou změnou některých technologických procesů je třeba počítat s tím, že oproti dosavadnímu stavu může dojít ke zvýšení spotřeby zemního plynu z důvodu potřeby nahrazení dříve energeticky využívaných procesních plynů, zvláště pokud tuto energii nelze nahradit elektřinou.**“

Toto by mělo být bráno v potaz i v dalších pasážích textu SEK, příp. grafových vyjádřeních koridorů vývoje zemního plynu, které poukazují na snižování spotřeby zemního plynu.

Odůvodnění:

Typickým příkladem budoucího zvýšení spotřeby zemního plynu je přechod výroby oceli skrze vysoké pece na nízkoemisní elektrické obloukové pece, případně vodíkovou redukcí rud, s čímž bude spojen zánik procesních plynů, které se dnes využívají v kombinaci se zemním plynem pro navazující proces válcování (ohřev válcovaného materiálu). V tomto případě nelze použít elektrickou energii a vodíkový ohřev nebude do té doby velice pravděpodobně dostupný.

Tato připomínka je zásadní.

15. Úprava podílu zemního plynu na úrovni výrobních kapacit, kapitola 3.1.1 Cílové koridory, str. 17

V návaznosti na obecnou připomínku navrhuje upravit text na str. 17 SEK tak, aby předpokládaný podíl plynu na úrovni výrobních kapacit v roce 2030, 2040 a 2050 odpovídal alespoň respondentní a konzervativní predikci MAF, případně NKEP.

Odůvodnění:

Srov. připomínka Prioritizace zemního plynu jako přechodového paliva.

Tato připomínka je zásadní.

16. K 3.1.2. Ukazatele a cílové hodnoty a stavy pro bezpečnost dodávek energie, Bezpečnost provozu elektroenergetické a plynárenské infrastruktury

i. Upozorňujeme, že cíl v soběstačnosti v dodávkách elektřiny je definovaný ve vztahu k dostupnosti importů, což ale není exogenní parametr systému.

Odůvodnění:

„Cílem je udržet míru soběstačnosti v dodávkách elektřiny na dostatečné úrovni ve vztahu k dostupnosti jejího dovozu s ohledem na technická omezení i situaci v regionu.“ (str. 19). Ve skutečnosti dostupnost importů závisí na kapacitě přeshraničního propojení, která se dá ovlivnit. Aktuálně se realizuje a zvažuje několik projektů na posílení tohoto propojení. Dokument by měl naopak stanovit cíle, harmonogram a nástroje právě pro parametr přeshraniční kapacity, který zásadně ovlivňuje dva ze tří vrcholových strategických cílů

(bezpečnost dodávek a konkurenceschopnost). Obecně míru soběstačnosti cílovat nelze, protože v situaci jednotného trhu čisté importy závisí na vzájemných relativních cenách mezi tuzemskými a zahraničními výrobci.

ii. V oblasti bezpečnosti dodávek elektřiny je třeba zavést parametr dostatečného říditelného výkonu pro pokrytí špičkové poptávky.

Odůvodnění:

Více než soběstačnost je z hlediska bezpečnosti dodávek elektřiny podstatná možnost pokrytí (části) špičkové poptávky z domácích zdrojů, tzn. existence příslušného říditelného výkonu na území státu. SEK by měl stanovit minimální procento pokrytí této špičkové poptávky a související nástroje a harmonogram pro jeho naplnění.

Tato připomínka je zásadní.

17. Ke kapitole 3.1.3 – ukazatele Energetická náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty a Elektroenergetická náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty

V souladu s připomínkami uplatněnými na Platformě navrhujeme upravit cílové hodnoty pro uvedené ukazatele následovně:

„Energetická náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty: Hodnota uvedeného parametru zaznamenala v uplynulém období pokles o více než 20 % a aktuálně se ustálila na úrovni kolem 0,4 MJ/Kč. Cílem pro následující období je **dále snižovat** —~~pak snížit~~ energetickou náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty na ~~na~~ ~~hladinu průměru zemí Evropské unie.~~

Elektroenergetická náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty: ~~Velikost tohoto ukazatele v průběhu minulého období klesla o více než 10 % a momentálně se drží kolem hodnoty 14 Wh/Kč. Cílem pro další období je dále snižovat elektroenergetickou náročnost tvorby hrubé přidané hodnoty a udržet ji pod úrovní průměru zemí Evropské unie.“~~

Odůvodnění:

Nelze porovnávat ČR a ostatní země EU v energetické náročnosti tvorby HDP, když je ČR vysoce průmyslovou zemí – když se sníží hodnota v ČR, sníží se automaticky i průměr v EU, takto stanovený ukazatel tudíž nedává matematicky smysl. Navíc nelze ukazatel stanovit jako průměr EU když se nebere v potaz např. struktura průmyslu.

Vzhledem k náročnosti stanovení tohoto parametru navrhujeme tento cíl ponechat v obecné rovině (tj. nadále jej snižovat, avšak bez určení rychlosti nebo cílového parametru).

Elektroenergetickou náročnost tvorby HDP pak navrhujeme zcela vypustit. Při plánované elektrifikaci části hospodářství tento ukazatel nedává věcně smysl.

Tato připomínka je zásadní.

18. Ke kapitole 3.1.3 – ukazatel konečné ceny elektřiny, zemního plynu a tepla

SP ČR podporuje cíl snížit hladiny cen energie pod průměr zemí EU a tento stav udržet.

Odůvodnění:

Pro průmysl jsou stabilní a konkurenceschopné ceny energie klíčové. Proto tento cíl podporujeme, rozhodně by měl být v koncepci zachován.

Tato připomínka je zásadní.

19. Ke kapitole 3.1.4 Ukazatele a cílové hodnoty a stavy pro udržitelnost nakládání s energií

Navrhujeme doplnit v indikátoru podílu nízkouhlíkových paliv a pohonů na spotřebě energie v dopravě konkrétní čísla ze závazků ČR zejména v rámci RED III a doplnit indikátor pro produkci chladu.

Odůvodnění:

Pokud jsou u ostatních ukazatelů uvedeny cílové hodnoty, bylo by vhodné uvést je také v tomto případě.

Pokud jde o dodávku chladu, zde asi momentálně nelze uvést cílovou hodnotu, rozhodně však by bylo potřebné začít takový indikátor sledovat.

Tato připomínka je zásadní.

20. Ke kapitole 3.3 Strategické priority

Jsme přesvědčeni, že v této kapitole je třeba popsat i potřebu transformace průmyslu, která zde téměř úplně chybí.

Tato připomínka je zásadní.

21. Ke kapitole 3.3.1 Priorita I: Energetická bezpečnost, část (tabulka) Elektroenergetika

Žádáme upravit PI.18 takto: „Podporovat rozvoj centrálních i decentrálních systémů akumulace elektrické energie **včetně power-to-x, ukládání energie do vodíku a dalších technologií** pro potřeby řízení a regulace elektrizační soustavy, především na komerční bázi.“

Odůvodnění:

Akumulace elektřiny je jistě velmi důležitá, v SEK se ovšem poměrně výrazně pomíjí role výroby vodíku a akumulace energie v něm. Přednostní uplatnění vodíku domácí výroby v domácí spotřebě považujeme za mimořádně důležité, rovněž jeho co největší zhodnocení (dle principů cirkulární ekonomiky), tedy zejména v akumulaci energie. „Hierarchie nakládání s vodíkem“ by měla zajistit přednost vodíkových údolí a akumulace energie do vodíku před „ozeleňováním“ plynu, což je důležité, ale v hierarchii o něco méně významné.

Tato připomínka je zásadní.

22. Decentrální zdroje (zahrnout do kap. 3.3 nebo kap. 4)

Z pohledu SP ČR by měl SEK v kap. 3. 3 nebo v kap. 4:

i. Akcentovat potřebu mechanismu negarantovaného výkonu i mimo dotační titul.

Odůvodnění:

Z hlediska rozvoje decentralizované výroby a nárůstu žádostí o její připojování, zejm. pak na hladině nízkého napětí, považujeme za významné mezi příslušná opatření doplnit text, který zdůrazní potřebu opatření, především mechanismu negarantovaného výkonu (viz § 25 odst. 13 energetického zákona č. 458/2000 Sb). Tento mechanismus je aktivně projednáván a řešen Energetickým regulačním úřadem a Ministerstvem průmyslu a obchodu s účastníky trhu na příslušných platformách pro přípravu prováděcí legislativy. Záměrem je zajistit spravedlivé možnosti zákazníků připojit výrobní elektriny do sítě, aniž by tímto byli diskriminačně omezováni další zákazníci.

ii. Více akcentovat potřebu legislativních, regulačních, procesních a následně technických opatření na zvyšování připojitelnosti zdrojů do distribučních soustav - aktuálně povolen výkon směřující k cílům mezi 2030 a 2040, nicméně pro další výkon je zatím připojitelnost velmi nízká nebo v některých oblastech žádná. (částečně obsaženo v PIV.24)

Odůvodnění:

S ohledem na dlouhodobé trendy decentralizace elektroenergetiky a rostoucí trend připojování zdrojů do napěťových hladin provozovaných distributory, považujeme za nezbytné v SEK zdůraznit potřebu úprav stávajících zavedených pravidel legislativy, regulace apod., které v důsledku zajistí náležité legislativní a regulační rámce, které budou podnětné pro technický rozvoj distribuční soustavy za účelem průběžného navyšování kapacit soustavy při současném udržení požadavků kvality a bezpečnosti dodávek.

iii. Definovat nutné podmínky zvýšení investic/kapacit PS a DS (alespoň v %), eliminovat slabá místa, propojování, zahušťování sítí, využít funkcí chytrých prvků pro měření, optimalizaci, predikce atd.

Odůvodnění:

Stávající trendy elektrifikace průmyslových a spotřebitelských odvětví (elektromobilita, akumulace, agregace, rozvoj instalací tepelných čerpadel, apod), digitalizace a decentralizace energetiky vede provozovatele soustav k potřebě razantního navýšení míry potřebných investic pro plnění stanovených nároků na kvalitu a bezpečnost dodávek elektriny. I z těchto důvodů považujeme za nezbytné reflektovat tyto nároky a podmínky v příslušných legislativních, regulatorních a technických předpisech provozování distribučních soustav.

iv. Definovat kroky pro eliminaci legislativních bariér a komplikovaných procesů pro povolovací procesy liniových staveb, případně rozveden. (částečně obsaženo v 4.1 Návrh novelizace stavebního zákona...)

Odůvodnění:

Tento bod vidíme jako komplementární k předešlým. Jak jsme již uvedli, v souvislosti s výše uvedenými trendy a vývojem v energetice, považujeme za nutné reagovat i na opatření a návrhy, které jsou činěny v souvisejících oblastech, např. u povolovacích procesů pro výrobní z obnovitelných zdrojů. V tomto ohledu jsme přesvědčeni, že pro zajištění těchto souvisejících cílů bude zapotřebí přijmout koncepční přístup

s náležitými opatřeními z hlediska výstavby a rozvoje distribuční soustavy pro zajištění připojení nových zdrojů k síti.

v. Změnit proces zpracování žádostí nových decentrálních zdrojů eliminující blokování volných kapacit na hladinách vn a vvn a umožnit zveřejňování volných a předpokládaných kapacit pro lepší plánování, jak investorů, tak infrastruktury. (částečně pokryto v PII.19 a 4.1)

Odůvodnění:

V souvislosti s výše uvedenými body a nově platnou a připravovanou legislativou, považujeme za nezbytné připravit legislativní opatření, která nediskriminačně a spravedlivě uspokojí žádosti žadatelů o připojení k síti při současné reflexi potřeb bezpečnosti a stability dodávek provozovateli distribuční soustavy.

vi. Podporovat a vyvíjet příslušné mechanismy provozovatelů distribučních soustav v souvislosti s implementací opatření pro podporu spotřeby elektřiny z obnovitelných zdrojů - komunity, sdílení, agregace, trh s flexibilitou, nefrekvenční služby (částečně pokryto v PII.20).

Odůvodnění:

V souvislosti s rozvojem decentrální energetiky je zapotřebí nadále mít v patrnosti základní a nezbytnou roli distribuční soustavy pro zajištění základních potřeb dodávek elektřiny zákazníkům. V tomto ohledu je zapotřebí nová opatření připravit náležitě spravedlivým a nediskriminačním způsobem, který bude chránit i zákazníky neúčastníce se programů sdílení elektřiny a bude pamatovat i na neutrální roli provozovatelů distribučních sítí, k nimž budou účastníci sdílení připojení pro zajištění základních dodávek elektřiny. Téma je zapotřebí vnímat komplexně a v kontextu dalších opatření, které jsou zde uvedeny (elektromobilita, flexibilita, akumulace, atd).

Tyto připomínky jsou zásadní.

23. Akumulace (zahrnout do kap. 3.3 nebo kap. 4)

Ohledně akumulace by kap. 3.3 nebo kap. 4 měla:

- i. Zohlednit nutnost legislativně definovat služby akumulace pro PDS.
- ii. Získat kompetenci na řízení výkonu akumulačních zařízení v obdobném rozsahu jako u výroben (dispečerské řízení), u AKU s rezervovaným výkonem nad 100 kW.
- iii. Definovat a udržet povinnou podporu sítě zdarma nejen v době dodávky ale i v době odběru (za větší rozsah platba).

Odůvodnění:

Dimenzi akumulace vnímáme jako jeden z řady prostředků s významem pro říditelnost distribuční soustavy. Vzhledem k připravovaným a nově implementovaným legislativním a technologickým opatřením analyzujeme veškeré možnosti, které tato technologie (a její legislativní pravidla) provozovatelům umožní pro zajištění základního účelu provozovatelů distribučních soustav, a to je zajištění stabilních a bezpečných dodávek elektřiny zákazníkům. V tomto ohledu je také nezbytné s přihlédnutím k nediskriminačnímu

a spravedlivému přístupu zajistit náležité podmínky provozování zařízení této technologie ze strany k soustavě připojených zákazníků.

Tato připomínka je zásadní.

24. Elektromobilita (zahrnout do kap. 3.3 nebo kap. 4)

Ohledně elektromobility by kap. 3.3 nebo kap. 4 měla:

- i. Upravit tarifní strukturu formou samostatného ovládnání časů dobíjení mimo špičkové zatížení v rámci distribučního tarifu.
- ii. Zajistit možnost nákupu flexibility ze strany PDS u odběrných míst s dobíjecími stanicemi.
- iii. Standardizovat komunikaci dotčených subjektů při přípravě strategických lokalit pro dobíjecí HUBy dle nařízení AFIR.
- iv. Připravit legislativní a obchodní podmínky pro využívání flexibility agregované z bateriových vozidel včetně V2G.

Odůvodnění:

Dimenzi akumulace v elektromobilitě vnímáme jako jeden z řady prostředků s významem pro říditelnost distribuční soustavy. V souvislosti s procesem přípravy nové legislativy (primární i sekundární) a Zásad regulace elektroenergetiky pro roky 2026-2030 pokládáme za nezbytné připravit legislativu i regulaci způsobem, který uspokojí zákazníky, ale zároveň bude pamatovat na potřeby a povinnosti distributorů. Z těchto důvodů bude zapotřebí úprav jak v příslušné legislativě, tak i regulační a tarifních pravidlech.

Tato připomínka je zásadní.

25. Flexibilita (zahrnout do kap. 3.3 nebo kap. 4)

Ohledně flexibility by kap. 3.3 nebo kap. 4 měla:

- i. K EDC zahrnout potřebu implementace síťového semaforu.
- ii. Zajistit vznik sankčního mechanismu v případě porušení povinnosti zavedení agregátora do EDC nebo porušení pravidel semaforu.
- iii. Umožnit nákup flexibility skrze EDC a zařazení do uznatelných nákladů.

Odůvodnění:

V implementaci možností flexibility spatřujeme jako neodmyslitelnou součást potřebu provozovatelů soustav řídit soustavu, do níž jsou ve zvýšené míře zapojovány decentralizované zdroje a nové technologie (elektromobilita, apod). Z tohoto hlediska žádáme v příslušných opatřeních reflektovat uvedené body, které souvisí i s připravovanou legislativou a procesy (viz Elektroenergetické datové centrum, síťový semafor, apod). Implementace těchto projektů je pro další rozvoj a provoz distribuční soustavy klíčovým faktorem.

Tato připomínka je zásadní.

26. K 3.3.1 Priorita I: Energetická bezpečnost, Energetika, Pl.17.

Doplnit znění Pl. 17 následovně:

„Zajistit bezpečnost a spolehlivost provozu distribučních soustav prostřednictvím jejich obnovy a rozvoje umožňující připojení a provozování cílových plánovaných výkonů obnovitelných zdrojů, akumulace, elektromobility a dalšího zvyšování spotřeby elektřiny v ČR, včetně kapacitních rezerv sítě za účelem řešení mimořádných situací nárazovým využitím elektrické energie jako substitutu za jiná paliva.“

Odůvodnění:

Vzhledem k nárokům, které jsou na provozovatele distribuční soustavy kladeny v souvislosti s novou decentralizovanou a dekarbonizovanou energetikou, považujeme za nezbytné reflektovat tyto nároky v regulačním rámci, v němž provozovatelé soustav operují. S tím neodmyslitelně souvisí i potřeba náležitého nastavení finančních podmínek pro zajištění provozu, rozvoje a obnovy kapacit pro zajištění nejenom stávajících kapacit distribuční soustavy v ČR, ale také potřeba zajistit hladkou implementaci nových technologií, postupů a možností, včetně elektromobility, akumulace a decentralizované výroby. Nezbytnou podmínkou takového rozvoje distribuční soustavy je náležitý regulační rámec, který zajistí předvídatelné a stabilní prostředí pro investice do distribuční soustavy bez nichž nebude možné dosáhnout příslušných cílů.

Tato připomínka je zásadní.

27. Ke kapitole 3.3.1, tabulka plynárenství

Žádáme doplnit do relevantních priorit i distribuční infrastrukturu, resp. celou plynárenskou infrastrukturu:

Pl.23.: „Zajistit průběžnou obnovu a rozvoj přepravní **a distribuční** soustavy ...“

Pl.31.: „Podporovat včasný rozvoj výroby, přepravy, dovozu, **distribuce**, skladování ...“

Pl.32.: „Podporovat dlouhodobou udržitelnost stávající **plynárenské přepravní** infrastruktury ...“

Odůvodnění:

Dokument s plynárenskou distribuční infrastrukturou počítá v mnoha oblastech, týkají se jí tedy i oblasti rozvoje a udržitelnosti.

Tato připomínka je zásadní.

28. Ke kapitole 3.3.1 Priorita I: Energetická bezpečnost a 3.3.4

Navrhujeme v kapitole 3.3.1 a 3.3.4 hovořit o akumulaci energie a nikoliv pouze o akumulaci elektřiny:

PI.16.	Zajistit vysokou úroveň bezpečnosti, spolehlivosti, energetické odolnosti a tranzitní schopnosti elektrizační soustavy ČR prostřednictvím obnovy a modernizace přenosové soustavy a rozvoje rezervních kapacit vhodné velikosti a struktury, disponibilních regulačních výkonů, akumulace elektrické energie, prvků flexibility a technických prostředků obrany proti vzniku a šíření síťových poruch, kontroly přetížení či optimálního provozu sítí a efektivních mechanismů jejich řízení a vyrovnávání lokální nebo časové nerovnováhy.
PI.18.	Podporovat rozvoj centrálních i decentralních systémů akumulace elektrické energie pro potřeby řízení a regulace elektrizační soustavy, především na komerční bázi.
PI.19.	Zajistit, v případě nutnosti z pohledu bezpečnosti provozu elektrizační soustavy, podmínění výstavby intermitentních obnovitelných zdrojů současnou instalací prvků akumulace elektriny energie .
PIV.24.	Zajistit obnovu a rozvoj distribučních soustav umožňující připojení a provoz nových distribuovaných zdrojů a rozvoj na straně spotřeby a rozšiřující možnosti řízení distribuované výroby, akumulace energie , sdílení a spotřeby elektřiny na bázi principů chytré sítě a chytrého měření s cílem optimálního využití a zabezpečení spolehlivosti provozu distribučních soustav, i při nadpolovičním podílu distribuovaných zdrojů na celkovém instalovaném výkonu, a rozvoj distribučních tarifů motivujících k využívání řízení spotřeby u konečných zákazníků.
PIV.32.	Zajistit vytvoření podmínek pro účast menších zdrojů, systémů akumulace energie a skupin spotřeby elektřiny a energetických společenství na poskytování podpůrných služeb.

Odůvodnění:

Státní energetická koncepce by měla zohlednit nejen bateriové systémy, ale v rámci technologické neutrality akumulaci energie v širším smyslu včetně technologií power to X.

Tato připomínka je zásadní.

29. Ke kapitole 3.3.3 Priorita III: Energetická účinnost

Navrhujeme provést jazykovou úpravu:

P.III. 26.	Podporovat rozvoj vysokoúčinné kombinované výroby elektrické a tepelné energie elektřiny a tepla využívající jako palivo obnovitelné a druhotné zdroje energie včetně nerecyklovatelných odpadů, průmyslových procesních plynů a bioplynu.
------------	--

Odůvodnění:

Pojem „vysokoúčinná kombinovaná výroba elektřiny a tepla“ je dlouhodobě zavedená a není vhodné ho zbytečně komplikovat.

Tato připomínka je zásadní.

30. Ke kapitole 4.1 Nástroje na prosazování energetické strategie, oblast legislativní, str. 39

Navrhujeme úpravu termínu pro předložení návrhu nového energetického zákona následujícím způsobem:

„31. prosince 2027~~6~~“

Odůvodnění:

Termín pro předložení nového EZ musí být jednoznačně ambicióznější, zejména v situaci, kdy jde teprve o návrh. Potřebné vstupy jsou k dispozici již dnes.

Tato připomínka je zásadní.

31. Ke kapitole 4.1 Oblast legislativní str. 41

Nástroj pro „Zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečnosti provozu elektrizační soustavy ČR v podmínkách řízeného odchodu od uhlí“ je příliš vágní a termín 31/12/2025 příliš vzdálený.

Navrhujeme provést následující změny:

Nástroj	Zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečnosti provozu elektrizační soustavy ČR a dodávek tepla v podmínkách řízeného odchodu od uhlí
Podrobnosti	<ul style="list-style-type: none">➤ Stanovit harmonogram a postup pro ukončení využívání uhlí pro energetické účely v návaznosti na stanovení a legislativní ukotvení příslušných cílů, termínů a podmínek.➤ Připravit nástroje k zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečného provozu elektrizační soustavy ČR.➤ <u>Zajistit dodávky uhlí do dokončení transformace teplárenství v roce 2030</u>
Gesce	MPO
Termín	31. prosince ledna 2025

Odůvodnění:

Předpoklad řízeného odchodu od uhlí je nereálný, ve skutečnosti může k úbytku uhelné kapacity začít docházet v horizontu jednotek let. Konkrétní nástroje pro zajištění dostatečného říditelného výkonu (kapacitní mechanismy) jsou tak urgentní již nyní. Popis uvedený v dokumentu („Připravit nástroje k zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečného provozu elektrizační soustavy ČR.“) je tak příliš obecný.

Dále, v rámci odchodu od uhlí je potřeba zajistit jeho dostupnost pro výrobu tepla do roku 2030, dříve není reálné provést v teplárenství odklon od uhlí. S ohledem na vývoj situace na trzích, kdy se již v roce 2025 nemusí vyplatit výroba elektřiny z uhlí nelze nástroj odkládat až na konec tohoto roku, kdy už může dojít k živelnému ukončení těžby uhlí s fatálním dopadem na zajištění dodávek tepla.

Tato připomínka je zásadní.

32. Kap. 4 Nástroje na prosazování energetické strategie, str. 40

Požadujeme změnu gestora u nástroje **legislativní ukotvení termínu odchodu od uhlí**, a to do následující podoby: **MŽP MPO** v součinnosti s **MPO MŽP**.

Odůvodnění:

Gestorem navrhovaného nástroje musí být s ohledem na předmětnou agendu jednoznačně Ministerstvo průmyslu a obchodu. Zejména s ohledem na uvedené podrobnosti nástroje je takový zákonný předpis mimo běžnou agendu MŽP a odborný sekretariát k řešení těchto témat je na MPO. Tím by zároveň byla zajištěna synergická provazba s nástrojem **zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečnosti provozu elektrizační soustavy ČR v podmínkách řízeného odchodu od uhlí**, který již ve stávajícím návrhu je zcela správně svěřen do gesce MPO. Oba nástroje nelze gesčně oddělit, ba naopak by měly být připravovány ve stejnou dobu a s ohledem na řešenou problematiku i stejným odborným aparátem.

Tato připomínka je zásadní.

33. Ke kapitole Nástroje na prosazování energetické strategie

V bodě 4.1 Oblast legislativní je navržen nástroj "Legislativní ukotvení termínu odchodu od uhlí". S ohledem na dřívější potvrzení roku 2033 pro tento krok jako svrchovaného politického rozhodnutí vládou proto navrhujeme následující změnu: „**Legislativní ukotvení podmínek odchodu od uhlí k roku 2033**“.

U nástrojů legislativní ukotvení termínu odchodu od uhlí a zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečnosti provozu elektrizační soustavy ČR v podmínkách řízeného odchodu od uhlí zároveň navrhujeme:

Předsunutí termínů pro legislativní ukotvení odchodu od uhlí na 31. ledna 2025 a pro nástroje k zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečného provozu elektrizační soustavy ČR, včetně technicko-legislativních nástrojů na řešení potenciálních mimořádných situací také na 31. ledna 2025.

Viz i připomínky výše.

Odůvodnění:

Vítáme snahu stanovit jednoznačné podmínky pro řízené ukončení těžby a zpracování hnědého uhlí na území ČR. Tento závazek může jednoznačně stabilizovat prostředí české energetiky, teplárenství a v návazné rovině i hospodářství. Termíny pro legislativní ukotvení odchodu od uhlí do 30. června 2025 a pro nástroje k zajištění zdrojové přiměřenosti a bezpečného provozu elektrizační soustavy ČR 31. prosince 2025 však považujeme za opožděné vzhledem k aktuální tržní situaci. Včasné vyřešení uvedených záměrů může zabránit reálné hrozbě rozpadu uhelného řetězce, která je potencována nepříznivými tržními podmínkami. Apelujeme na hledisko předvídatelnosti, mitigaci nejistot a možnost podloženého plánování dalších aktivit v sektoru těžby hnědého uhlí pro zajištění bezpečnosti zásobování elektřinou a teplem. Pro zajištění ekonomického plánu dalšího provozu je nutné mít finální odpovědi do konce zimní sezóny 2024/2025. Termíny obou úkolů navrhujeme shodně z důvodu vysoké provázanosti a snížení legislativní zátěže.

Rok 2033 jako termín ukončení využití uhlí byl uveden i v návrhu aktualizace Vnitrostátního plánu ČR v oblasti energetiky a klimatu, který vláda vzala na vědomí usnesením č. 784 ze dne 18. října 2023. V rámci následného

dopracování a konečného schválení materiálu plánovaného do poloviny r. 2024 neočekáváme jakýkoliv návrh či doporučení ze strany Evropské komise ve smyslu pozdějšího odkladu termínu.

Tato připomínka je zásadní.

34. K V 4.2.1. a PIV.24, Regulace energetických odvětví

Do odrážky č. 4 navrhujeme také zahrnout „úpravu tarifní struktury podporující reakci spotřeby elektřiny na skutečnou dostupnost, omezení v síti a reálnou cenu“.

Odůvodnění:

Uvedené doplnění textu považujeme za nezbytné s ohledem na změny v elektroenergetice, zejména pak na hladině nízkého napětí, kde stávající vývoj směřující k decentralizaci zdrojů a sdílení elektřiny je zapotřebí konfrontovat s potřebou provozovatelů soustav zajistit bezpečné a stabilní dodávky pro všechny připojené zákazníky. To si vyžaduje i rozšířené využití všech možností, jež mají provozovatelé sítí k dispozici pro řízení soustav a maximalizaci využití dostupných kapacit, a to i prostřednictvím cenových nástrojů, které mají zákazníky finančně motivovat k úpravě své spotřeby.

Motivací zákazníků v rámci vhodně nastavené tarifní struktury lze omezovat spotřebu v rámci odběrových špiček a tím je možné zajistit úspory z hlediska dimenzování prvků distribuční soustavy a dále je také možné tímto opatřením zvýšit úroveň bezpečnosti a spolehlivosti provozu distribuční soustavy.

Tato připomínka je zásadní.

35. Ke kapitole 4.2.3 Analytická činnost

Ačkoli máme výhrady k modelu SEEPIA (viz obecná připomínka), velmi bychom doporučovali ho dále analyticky rozvíjet z hlediska modelace scénářů a dopadů v relevantních sektorech ve spolupráci s jednotlivými resorty dle jejich gesční zodpovědnosti a ve spolupráci s průmyslovými segmenty/dotčenými subjekty, respektive podpořit ho dalšími zdroji. Podobný analytický nástroj v rámci státní správy silně chybí a SEEPIA je velmi dobrým krokem správným směrem. Alternativně lze doplnit alespoň probíhající projekt zaměřený na obdobné modelování v rámci projektu TSI.

Tato připomínka je zásadní.

36. Ke kapitole 4.3 Oblast fiskální a daňová

Navrhujeme doplnit o nový nástroj – využití výnosů z obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve spolupráci s MŽP a MF.

Odůvodnění:

Je nutné jednoznačně stanovit úkol vymezení roadmapy financování zelené tranzice do roku 2030, k tomuto účelu je potřebné zajistit i řádné využití výnosů z obchodování s emisními povolenkami.

Tato připomínka je zásadní.

37. K Cíl PI.22. a další s cílem související pasáže (viz Nástroj Plochy pro umístění obnovitelných zdrojů energie)

Zrychlené zavádění OZE by mělo být umožněno mj. ve stávajících průmyslových areálech, bez ohledu na některé faktory, kvůli kterým toto umožněno nebude např. ve volné krajině.

Odůvodnění:

Dle některých připravovaných předpisů nemá být umožněna výstavba zdrojů OZE (zejm. solární panely) např. na půdě stupně bonity I a II, byť je tato historicky zabraná průmyslovou činností a tuto půdu tedy stejně není při pokračování činnosti často možné považovat za zemědělsky využitelnou či jinak významněji hodnotnou. Právě na těchto plochách by měla být umožněna, resp. upřednostněna výstavba zdrojů OZE, čímž se přispěje i k naplňování cíle zvyšování podílu spotřeby energie z OZE na celkové konečné spotřebě energie v průmyslu.

Tato připomínka je zásadní.

38. K příloze č. 1 Strategické a implementační dokumenty související se SEK ČR

Navrhujeme přílohu č. 1 aktualizovat.

Odůvodnění:

Řada informací je již zastaralá a neodpovídá skutečnosti. Je uvedeno, že aktualizace POK je naplánována do konce roku 2023, dále je uvedeno, že aktualizace NPSE bude provedena do konce roku 2023 (už byla provedena), u Vodíkové strategie je uvedeno, že v roce 2023 je subjektem aktualizace, ale máme již rok 2024 atd.

Tato připomínka je zásadní.